

Raadsvoorstel

Onderwerp

Bezuiniging sociale basis Vitale Coalitie

Begrotingswijziging

n.v.t.

Datum raadsvergadering

13 juli 2021

Portefeuillehouder

H.J. Veneklaas

Organisatie onderdeel

Team Strategie en Regie

E-mail opsteller

Tirza.Kouwenberg@stichtsevecht.nl /
Hans.Slaats@stichtsevecht.nl

Telefoonnummer opsteller

0346254372

Registratie nummer

Z/21/227331-VB/21/97250

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld Besluit

1. De in de meerjarenbegroting opgenomen taakstelling van 20% op de sociale basis terug te brengen met 75% tot een taakstelling van 5% ten bedrage van € 165.000 bestaande uit:
  - a. € 30.000 korting op de subsidie van Jeugd-Punt;
  - b. € 87.150 korting op de subsidie van Welzijn Stichtse Vecht;
  - c. € 47.850 korting op de subsidie van Kwadraad.
2. De financiële effecten van de voorgestelde taakstelling te verwerken in de Kadernota 2022.

Samenvatting

Met dit raadsvoorstel geven we antwoord op het door de gemeenteraad aangenomen amendement *Pas op de plaats m.b.t. subsidiekorting Vitale Coalitie** van 11 november 2020. In dit amendement heeft de raad het college gevraagd om een voorstel, om de transformatie vanaf 2022 invulling te geven, en daarbij de hoogte van de taakstelling in de begroting, van 20% op de sociale basis, te heroverwegen.

Met het collegebesluit van 8 december 2020 zijn we samen met de Vitale Coalitie een proces gestart om te komen tot gefundeerde inhoudelijke afwegingen, waarbij we samen met de Vitale Coalitie verschillende scenario's hebben uitgewerkt. Uitgangspunt bij de scenario's was het aansluiten bij de keuzes van het Integraal Beleidskader Sociaal Domein en scherper inzetten op inwoners in meer kwetsbare situaties.

Omdat een taakstelling van 20% teveel negatieve effecten met zich meebrengt, stelt het college de raad voor, de taakstelling van 20% op de sociale basis terug te brengen met 75% tot een taakstelling van 5% ten bedrage van € 165.000.

Om de taakstelling te realiseren met zo min mogelijk negatieve effecten, en de transformatie van het sociaal domein te blijven ondersteunen, bezuinigen we op de onderdelen die relatief minder maatschappelijk effect hebben. Dat komt erop neer dat we ons vanuit de gemeente vooral richten op inwoners in meer kwetsbare situaties en dat we onder andere minder gaan inzetten op de functie ontmoeten. Wél gaan we ondersteuning bieden aan inwoners bij het zelf organiseren van ontmoeting en borgen we de ontwikkeling van een toekomstbestendige bibliotheek.

* De Vitale Coalitie is een samenwerkingsverband van zes zelfstandige organisaties. Het gaat om de Bibliotheek AVV, Handjehelpen, Jeugd-Punt, Kwadraad, Welzijn Stichtse Vecht en LEEF. De onderhavige bezuinigingsopgave betreft de eerste vijf partners. LEEF maakt geen deel uit van de bezuinigingsopgave.

Bijlagen

1. Bezuinigingsscenario's per partner
2. Procesverslag Vitale Coalitie

Doel

Met dit raadsvoorstel geven we antwoord op het door de gemeenteraad aangenomen amendement *Pas op de plaats m.b.t. subsidiekorting Vitale Coalitie* van 11 november 2020. Met dit amendement heeft de gemeenteraad besloten om de beoogde taakstelling in de begroting van 20% op de sociale basis¹ voor 2021 met € 621.665 te verlagen. In het amendement heeft de gemeenteraad het college tevens gevraagd om een voorstel, om de transformatie vanaf 2022 invulling te geven, en daarbij de hoogte van de taakstelling te heroverwegen. Dit raadsvoorstel is een voorstel voor invulling van de genoemde transformatie met een heroverweging van de subsidiekorting voor de partners van de Vitale Coalitie.

Relatie met bestaand beleid en regelgeving

Dit raadsvoorstel sluit aan op onze gemeentelijke ambitie zoals beschreven in het Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK) en heeft een relatie met de inkoop Jeugdhulp en Wmo-begeleiding en de Wet stelsel Openbare Bibliotheken².

Achtergrond

Op 11 november 2020 heeft de gemeenteraad, bij de vaststelling van de programmabegroting 2021, op basis van de conclusies van de notitie "Penny wise, pound foolish" van de Vitale Coalitie, het college gevraagd om samen met de Vitale Coalitie een voorstel te doen, om de transformatie vanaf 2022 invulling te geven en de hoogte van taakstelling te heroverwegen, met de volgende aandachtspunten:

1. Het voorstel is in partnerschap met de Vitale Coalitie tot stand gekomen;
2. De transformatiegedachte staat centraal: accent op algemene voorzieningen en daarnaast eerste lijn als preventie van dure zorg door tweedelijnsvoorzieningen;
3. Extra aandacht voor de rol van vrijwilligers en ervaringsdeskundigen;
4. Zoveel mogelijk behoud van algemene maatschappelijke voorzieningen (uitgangspunt in het dienstverleningsmodel);
5. Preventie als belangrijke kernwaarde, waarbij voorzieningen t.b.v. kinderen en jongeren, voorzieningen gericht op een gezonde leefstijl en sociale activiteiten voor ouderen belangrijke onderdelen zijn.

Met het collegebesluit van 8 december 2020 hebben we invulling gegeven aan het besluit van de gemeenteraad en zijn we samen met de Vitale Coalitie een proces gestart om te komen tot gefundeerde inhoudelijke afwegingen voor de financiële taakstelling vanaf 2022. We hebben daarbij samen met de Vitale Coalitie drie scenario's uitgewerkt, met een oplopende bezuinigingstaakstelling van 5, 10 en 20%, en een gezamenlijk plan om de samenwerking in het voorliggende preventieve veld (vanaf hier het "voorveld") verder te intensiveren (zie bijlagen bezuinigingsscenario's per partner en procesverslag Vitale coalitie).

De volgende uitgangspunten zijn hierbij leidend geweest:

- We richten de bezuiniging zoveel mogelijk op de voorkant van het voorveld, waar het gaat om inwoners in minder kwetsbare situaties;
- We sluiten aan bij onze keuzes van het IBK om scherper in te zetten op inwoners in kwetsbare situaties, die vaak de weg niet weten te vinden naar de voorzieningen voor ontmoeting, ondersteuning en zorg. Zie ook de conclusies uit het rapport van Andersson, Elffers, Felix in opdracht van Rijk & VNG;
- We ontzien daarmee zoveel mogelijk de achterkant van het voorveld, waar het gaat om inwoners in meer kwetsbare situaties, en waar de verbinding wordt gemaakt met de aanvullende

¹ In 2019 heeft de gemeenteraad bij de vaststelling van de Kadernota 2020 een 'efficiencykorting' van 20% opgenomen op de financiering van de belangrijkste partners in Preventie & Welzijn.

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035878/2015-01-01>

gespecialiseerde ondersteuning en zorg. Daarmee borgen we een goede doorgeleiding naar de aanvullende gespecialiseerde ondersteuning en zorg indien nodig, en afschaling naar lichtere ondersteuning in het voorveld waar mogelijk. Dit is mede belangrijk voor het slagen van onze nieuwe wijze van inkoop Jeugdhulp & Wmo-begeleiding en het functioneren van de toegang en de nieuwe wijkteams.

De inhoudelijke keuzes die we voorstellen komen voort uit afwegingen die we hebben gemaakt op basis van een groot aantal gezamenlijke sessies met de partners van het samenwerkingsverband 'de Vitale Coalitie'. De partners hebben de afgelopen maanden samen met ons hard gewerkt om de basis voor de scenario's op te leveren. In de gezamenlijke sessies hebben we gebiedsanalyses gemaakt, analyses van de werkpakketten van de partners van de Vitale Coalitie, en enquêtes en interviews gehouden met inwoners, experts en focusgroepen. Ook hebben we gezamenlijke klantreizen gemaakt waaruit duidelijk werd welke situaties leiden tot duurdere gespecialiseerde ondersteuning en zorg en hoe we daarvoor goedkopere zorg vanuit het voorveld kunnen inzetten. Tenslotte hebben we gezamenlijke maatschappelijke kosten-baten analyses gemaakt om te zoeken naar besparingen met een zo groot mogelijke financieel effect en zo min mogelijk maatschappelijke schade. Zie bijlagen *Procesverslag Vitale coalitie* en *Bezuinigingsscenario's per partner*.

Argumenten bij de beslispunten

1.1 Een korting van meer dan 5% brengt de transformatie van het sociaal domein in gevaar

Met een bezuiniging van meer dan 5% kunnen we onvoldoende inzetten op inwoners in meer kwetsbare situaties. Ook kunnen we dan geen stevige samenwerking en doorgaande lijn waarborgen met de nieuwe wijkteams en de nieuwe inkooppartij voor Jeugdhulp en Wmo-begeleiding. Terwijl dat wel nodig is om zoveel als mogelijk af te schalen naar de lichtere vormen van ondersteuning in het voorveld. Met een korting van 5% kunnen we nog wel een sterke verbinding creëren met de wijkteams om zoveel als mogelijk af te schalen naar lichtere ondersteuning in het voorveld. Daarmee sluiten we aan op onze ambitie om meer de beweging naar voren te maken.

1.2 De bezuiniging is niet te realiseren door verdere efficiency

De bezuiniging is niet te realiseren door verdere efficiency, omdat dit de afgelopen jaren al is gebeurd. Ook is er geen overlap in de dienstverlening van de partners. Daarnaast is er op korte termijn geen verdere samenwerking in huisvesting mogelijk waarmee de bezuiniging gerealiseerd kan worden. Op langere termijn is daar wel voordeel op te behalen, wat we samen met de partners oppakken en blijven volgen. Een en ander maakt het lastig om een hoge bezuiniging door te voeren. Bijvoorbeeld voor de bibliotheek zou een korting betekenen dat vestigingen moeten sluiten, en er geen mogelijkheid is tot omvorming naar een toekomstbestendige flexibelere dienstverlening, waarmee we meer inwoners willen bedienen.

1.3 De gekozen kortingen hebben de minst negatieve effecten en sluiten het beste aan bij het IBK en de inkoop Jeugdhulp en Wmo-begeleiding

We kiezen ervoor om de bezuiniging te richten op de onderdelen die relatief minder maatschappelijk effect hebben, terwijl we tegelijkertijd de transformatie verder blijven stimuleren. Dat komt erop neer dat we ons vanuit de gemeente vooral richten op inwoners in meer kwetsbare situaties. En dat we ons minder gaan inzetten op de functie ontmoeten. Wél gaan we ondersteuning bieden aan inwoners bij het zelf organiseren van ontmoeting.

Kanttekeningen

1.1 Afhankelijk van met besluit Kadernota 2022

Dit voorstel is afhankelijk van de vaststelling van de dekking in de Kadernota 2022. In verband met deze afhankelijkheid moet de raad de Kadernota eerst behandelen en daarna dit voorstel. Indien de raad anders beslist over de voorgestelde dekking voor dit onderdeel in de Kadernota 2022, moet dit voorstel daarop namelijk aangepast worden.

1.2 Dienstverlening Vitale Coalitie heeft raakvlakken met dienstverlening nieuwe inkooppartij voor wijkteams, jeugdhulp en Wmo-begeleiding

Het voorveld heeft op onderdelen een sterke relatie met de inkoopopdracht Jeugdhulp en Wmo-begeleiding. Het definitieve besluit over de gunning van de inkoop is voorzien half juli 2021, en valt dus pas na dit besluit. Idealiter zou je de inhoud in samenspraak met de Vitale Coalitie én de nieuwe inkooppartij afstemmen, zodat je een complementair pakket kan samenstellen in samenspraak met de nieuwe inkooppartij. Na gunning van de opdracht voor wijkteams, jeugdhulp en Wmo- begeleiding hebben we namelijk een nieuwe situatie en een nieuw zorglandschap. Dat betekent ook nieuwe kansen en mogelijkheden voor de Vitale Coalitie. Onze nieuwe inkooppartij is straks bijvoorbeeld op zoek naar accommodaties voor de wijkteams en voor dagbesteding. Hier kunnen combinaties gemaakt worden met de accommodaties van de Vitale Coalitie. Ook worden de wijkteams dé centrale ingang voor informatie, advies en hulpvragen wat ruimte kan creëren bij de Vitale Coalitie. Daarnaast staat het werk van Kwadraad in nauw verband met de nieuw te vormen wijkteams. Na gunning van de inkoopopdracht voor de wijkteams zullen Kwadraad en de nieuwe inkooppartij samen moeten kijken wat er in de nieuwe situatie nodig is in het voorveld en waar partijen elkaar kunnen versterken. De inhoudelijke invulling van het pakket van Kwadraad kan daarmee nog veranderen.

Communicatie

Dit voorstel is tot stand gekomen na een intensief traject met de partners van de Vitale Coalitie. Zij zijn op de hoogte gebracht van de keuzes en de motivatie achter de keuzes voor de bezuiniging.

Een taakstelling van 20% brengt teveel negatieve effecten met zich mee. Daarom stelt het college de raad voor om de taakstelling op de sociale basis structureel terug te brengen met circa 75% tot een bedrag van € 165.000 (5% in plaats van 20%). Ook een taakstelling van € 165.000 is niet te realiseren door verdere efficiency en verbetering van de samenwerking. Daarom moeten we keuzes maken.

We kiezen voor de kortingen met de minst schadelijke effecten en ontzien inwoners in de meer kwetsbare situaties. De gemeente gaat € 165.000 bezuinigen op de preventieve hulp. Dat is € 460.000 minder dan we eerst van plan waren. Op deze manier blijft de preventieve hulp bestaan voor inwoners die deze hulp het meest nodig hebben.

Al jaren krijgt de gemeente te weinig geld van het Rijk voor Wmo en Jeugdhulp. Tegelijk stijgen de uitgaven, vooral in de Jeugdzorg. Aan de ene kant is preventieve hulp belangrijk om inwoners vroegtijdig te helpen, omdat je daarmee voorkomt dat je zwaardere en dus duurdere hulp moet inzetten. Aan de andere kant zijn bezuinigingen nodig omdat we grote tekorten hebben. Dat is het moeilijke dilemma waar de gemeente voor staat.

Met de gemaakte keuzes sluiten we aan bij het door de raad vastgestelde Integraal Beleidskader Sociaal Domein. Tevens sluiten we aan bij de inkoop Jeugdhulp en Wmo-begeleiding. Daarmee ondersteunen we de transformatie in het sociaal domein.

Elke bezuiniging heeft praktische gevolgen. Voorafgaand aan de daadwerkelijke afstoting van werkzaamheden door de partners van de Vitale Coalitie (na uw definitieve raadsbesluit) is verdere communicatie nodig richting de samenwerkingspartners van de partners van de Vitale Coalitie en de inwoners. Hiervoor wordt, samen met de Vitale Coalitie, een communicatieaanpak uitgewerkt.

Financiën en risico's

Financiën

We brengen de beoogde taakstelling van 20% structureel terug met 75% tot een bedrag van

€ 165.000. Dit doen we middels € 30.000 korting op de subsidie van Jeugd-Punt, € 87.150 korting op de subsidie van Welzijn Stichtse Vecht en € 47.850 korting op de subsidie van Kwadraad. Dit kost jaarlijks € 462.940. Structurele dekking voor dit bedrag is gevonden in de Kadernota 2022.

Risico's

Door een korting van € 165.000 toe te passen komt het voorveld onder druk te staan, en daarmee de afschaling naar de lichtere ondersteuning in het voorveld. Het risico bestaat dat er onvoldoende kan worden opgevangen in het voorveld en daarmee de kosten van de gespecialiseerde ondersteuning en zorg stijgen. Echter door te kiezen voor een korting van circa 5% in plaats van 20% en de korting gericht toe te passen op specifieke werkzaamheden met relatief minder groot maatschappelijk effect menen wij dat de risico's van de bezuiniging beperkt blijven.

25 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris
drs. F.J. Halsema

Burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders